

Cultuurscan Charlois

Voor #cultuurdichtbij in de wijken van Rotterdam

Grotekerklein 5
3011GC Rotterdam
charlois@cultuurconcreet.nl
010 414 1700 | 06 34 77 70 94
www.cultuurconcreet.nl

© Cultuur Concreet 2023 | Niets uit deze uitgave mag zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van Cultuur Concreet vervoelvoudigd en/of openbaar worden gemaakt. | Ondanks onze zorgvuldigheid kan het voorkomen dat bepaalde informatie niet meer volledig of onjuist is. Kijk voor actuele informatie op onze website.

Fotografie: Ferdows Faghir, Iris van den Broek, Johannes Ode, Annefleur Schut, David Rozing, Inge Drost, Marlo van der Plas, Reems van der Linde, Eric Fecken, Dimitri Hakke, Rotterdam. Make it Happen. | Vormgeving: Susan Strampel

Wie we zijn

Cultuur Concreet gelooft in de kracht van #cultuurdichtbij. Daarom staan wij voor cultuur in de wijken van Rotterdam. Met cultuurregisseurs in alle gebieden van de stad helpen we Rotterdamers om grote en kleine ideeën daar waar te maken. Jaarlijks ondersteunen we ruim duizend culturele activiteiten op 'hyperlokaal' niveau. Daarnaast adviseren we – gevraagd en ongevraagd – instellingen en beleidsmakers over dit onderwerp. Cultuur Concreet is de enige onafhankelijke intermediaire organisatie in Rotterdam die cultuur in de wijken al ruim twintig jaar stimuleert.

Voor wie & met wie

De cultuurregisseur werkt met veel culturele initiatiefnemers samen. Van gevestigde partijen, ankers waarop je kan bouwen, tot (min of meer) verborgen parels die behouden/versterkt kunnen worden en ruwe diamanten – spannende nieuwkomers met potentie. De begeleiding van deze initiatiefnemers is maatwerk. Deze groep is vaak niet georganiseerd; geen formeel instituut, instelling of vereniging. Het is een heel diverse club van creatieve makers tot actieve bewoners met een enorme drive iets te willen doen voor hun eigen directe omgeving. Dit doen zij veelal zonder winst oogmerk, als informele groep of stichting. Uit onderzoek blijkt dat juist deze initiatiefnemers – actief in de haarvaten van de stad – een doelgroep bereikt voor wie cultuur niet per se vanzelfsprekend is.

Wat we doen

- Onze kerntaken:
- Ondersteuning IN de wijken van culturele initiatiefnemers.
  - Schakelfunctie NAAR de wijken voor culturele instellingen.
  - Data en kennis OVER cultuur in de wijken voor stakeholders binnen én buiten het culturele domein.

In de wijk | Inclusiviteit

In de wijk stimuleert Cultuur Concreet cultuurbeleving en –beoefening van en voor alle Rotterdamers door het aanjagen en ondersteunen van een passend cultureel aanbod in de wijken met kennis, netwerk en budget.

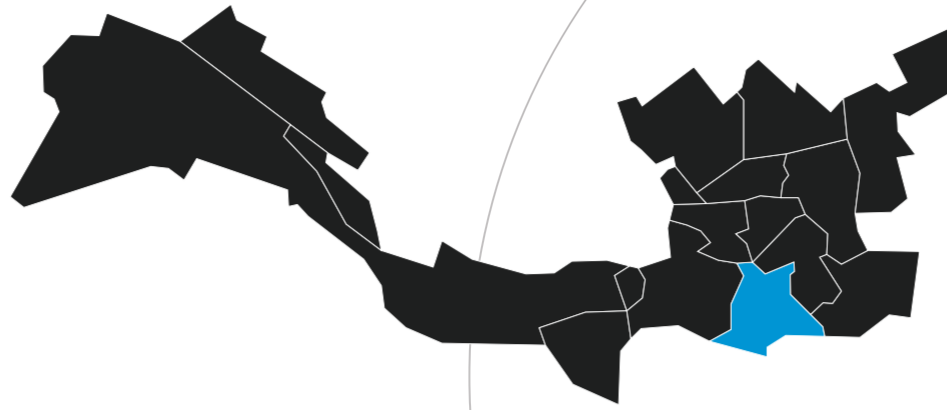
Naar de wijk | Interconnectiviteit

Cultuur Concreet slaat een brug tussen lokale culturele initiatiefnemers en stedelijke culturele partijen. Hierdoor ontstaat er meer uitwisseling binnen het Rotterdamse culturele ecosysteem, waardoor ook de lokale culturele infrastructuur duurzaam wordt versterkt.

Over de wijk | Innovatie

Cultuur Concreet wil de deskundigheid van stakeholders binnen én buiten het culturele domein over #cultuurdichtbij vergroten. Daarnaast bevorderen we de deskundigheid en behartigen we de belangen van lokale culturele initiatiefnemers. Beide dragen bij aan een innovatief Rotterdamse cultureel ecosysteem.

Charlois

Charlois is een uitgestrekt gebied met drukke, stedelijke stukken - zoals het Hart van Zuid - en groene plekken zoals Pendrecht en Zuidwijk. In Charlois vind je onder de circa 69 duizend inwoners veel betrokken bewoners. Deze echte Zuiderlingen, met een direct karakter, zetten zich samen met kunstenaars en creatieve ondernemers actief in voor hun gebied. Charlois wordt dan ook steeds een levendiger en populairder gebied. Er is steeds meer cultuur dichtbij, wat een belangrijke rol speelt in de ontmoetingen tussen nieuwe en oude bewoners in de wijk.

Culturele infrastructuur

Locaties en initiatiefnemers zijn de basis van de culturele infrastructuur van een gebied. In Charlois staat de basis er in het algemeen goed voor: er zijn ankers, parels en ruwe diamanten. Maar niet iedere wijk heeft ze allemaal en de ene wijk heeft er ook (veel) meer dan de andere. Ook qua ruimte is er veel verschil per wijk. In Oud-Charlois – Wielewaal, Carnisse – Zuiderpark en de Tarwewijk zijn veel programmeerbare ruimtes en is er over het algemeen een goede balans tussen ankers, parels en ruwe diamanten. Maar onder het Zuiderpark, in Zuidwijk en Pendrecht zijn maar weinig programmeerbare ruimtes en zijn er wel ankers, maar weinig tot geen bekende parels en diamanten. Er moet in deze wijken daardoor op een creatieve manier worden gekeken naar wat een plek voor culturele programmering kan zijn.

Draagvlak

Het draagvlak voor cultuur in Charlois is groot, maar verschilt per wijk. In de wijkakkoorden is er weinig specifieke aandacht voor cultuur dichtbij. De volgende punten worden hierin benoemd:

- Activiteitenprogrammering op het Amelandseplein voor de doelgroep jeugd.
- Zomervakantieprogrammering in de wijk.
- Positief pedagogisch klimaat in Pendrecht en Zuidwijk door het stimuleren van sport- en cultuurdeelname, ook in de vakantieperiodes.

Cultuur wordt ook binnen andere domeinen ingezet, bijvoorbeeld door de Studiobus van 19B in te zetten om hangjongeren op straat een zinvolle tijdsbesteding te geven. De cultuurregisseur ziet ook nog kansen in de samenwerking met welzijn, bijvoorbeeld door culturele programmering in te zetten om eenzaamheid bij ouderen te verminderen.

Behoeft

Uit publieksonderzoek door Cultuur Concreet blijkt dat in Charlois behoefte is aan muziek en exposities. Daarnaast is de ervaring van de cultuurregisseur dat er veel vraag is naar jongerenprogrammering (14+).

Locaties

Het aantal programmeerbare locaties in Charlois wisselt erg per wijk. Er zijn grote, middelgrote en kleine ruimtes beschikbaar, maar niet iedere wijk heeft ze allemaal. Zuidwijk en Pendrecht hebben nauwelijks programmeerbare locaties. Theater Zuidplein, Ahoy en de Maassilo zijn de enige technisch professioneel uitgeruste ruimtes. Daarnaast zijn er ook kleinere ruimtes met redelijke techniek beschikbaar zoals bijvoorbeeld de Oude Kerk Charlois. In de buitenruimte zijn er voldoende geschikte pleinen en parken voor programmering, zoals het Karel de Stouteplein (Oud-Charlois), Annie MG Schmidplein (Zuidplein), Amelandseplein (Carnisse), en Plein 1953 (Pendrecht) en voor de grote festivals natuurlijk het Zuiderpark.

Initiatiefnemers

De cultuurregisseur werkt met veel culturele initiatiefnemers samen. Van gevestigde partijen, ankers waarop je kan bouwen, tot (min of meer) verborgen parels die behouden/versterkt kunnen worden en ruwe diamanten – spannende nieuwkomers met potentie. De begeleiding van deze initiatiefnemers is maatwerk. Over het algemeen hebben de partijen in Charlois gemiddelde ondersteuning van de cultuurregisseur nodig. Met name op het gebied van professionalisering. In de wijken Zuidwijk en Pendrecht is er meer ondersteuning nodig, vooral op het gebied van het opstarten van initiatieven en een vaste plek krijgen in deze wijken.

Cultureel klimaat

De programmering van en het draagvlak voor cultuur zijn de basis van het cultureel klimaat in een gebied. In Charlois is deze basis boven het Zuiderpark goed ingebed, daaronder moet dat nog groeien. Er is dus een redelijk goed cultureel klimaat, maar het is ook wat fragiel. Daarom is het belangrijk om dat wat er is te behouden en te versterken, maar is het minstens zo belangrijk om Pendrecht en Zuidwijk te blijven prikkelen.

Programmering

In Charlois zijn podiumkunsten en beeldende kunst het meest vertegenwoordigd in de programmering. Letteren, design en erfgoed komen daar achteraan. Dat komt ook overeen met de identiteit van het gebied. Alle leeftijden worden redelijk gelijk bereikt in Charlois en dat probeert de cultuurregisseur zo te houden. Qua spreiding zit het met de programmering goed, er is in heel Charlois het hele jaar wel iets te doen. De focus op programmering in de wijken onder het Zuiderpark blijft wel, zodat dat dit minimaal op hetzelfde niveau blijft.

Kansen & risico's

Kansen voor cultuur in Charlois zijn:

- Samen cultuur maken met welzijn.
- Vertrouwen geven aan de ruwe diamanten en hen als rolmodellen inzetten voor jongeren.
- Verduurzamen initiatieven en blijvend versterken culturele infrastructuur op Zuid.

Risico's voor cultuur in Charlois zijn:

- Gebrek aan (financiële) continuïteit bij initiatiefnemers.
- Beperkte beschikbare ruimtes in de wijken onder het Zuiderpark.
- Een gebrek aan financiering wegens o.a. de toename van culturele initiatieven.

Prioriteiten

Cultuur Concreet zet in Charlois in op de volgende prioriteiten:

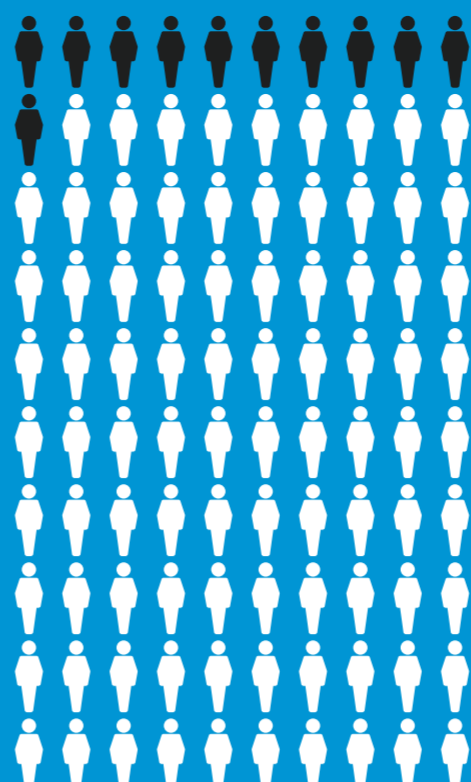
- Uitbreiden en verbeteren van de culturele infrastructuur en het culturele klimaat in Pendrecht en Zuidwijk.
- Ruwe diamanten of vernieuwende initiatieven ondersteunen, om ruimte te geven aan nieuw aanbod.
- Interconnectieve (sectoroverstijgende) initiatieven ondersteunen.
- Bestaande infrastructuur (ankers & parels) behouden en/of verstevigen.
- Versterken culturele infrastructuur op heel Zuid door samenwerkingen te stimuleren tussen Charlois, Feijenoord en IJsselmonde.

Cultuurscan

Charlois

Inwoners

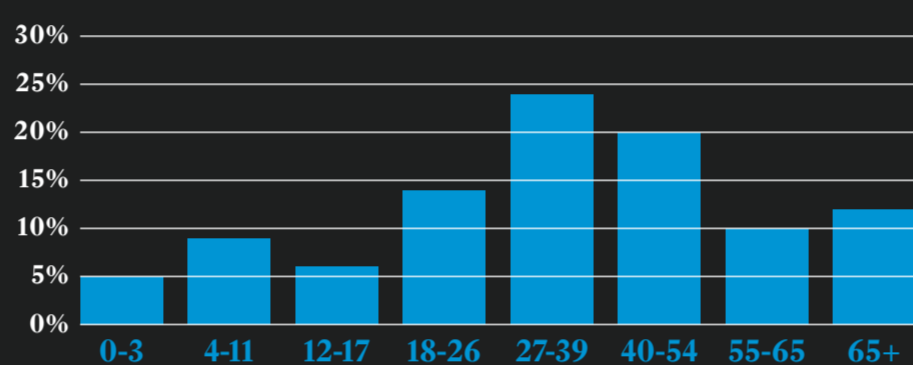

Charlois 70.814
Rotterdam 663.523

BRON: BASISREGISTRATIE PERSONEN 2023

Leeftijd

BRON: BASISREGISTRATIE PERSONEN 2023

“Tijdens één koffievizite van de culturregisseur komt er meer van de grond dan in een hele vergadering.”

– lokale culturele initiatiefnemer

Participatie

Lokale Culturele Programmering

beleven
47%

beoefenen
53%

circa
€146.000

budget Lokale Culturele Programmering

Vrije tijd

bezoekt maandelijks #cultuurdichtbij

39%

bezoekt maandelijks stedelijke cultuur

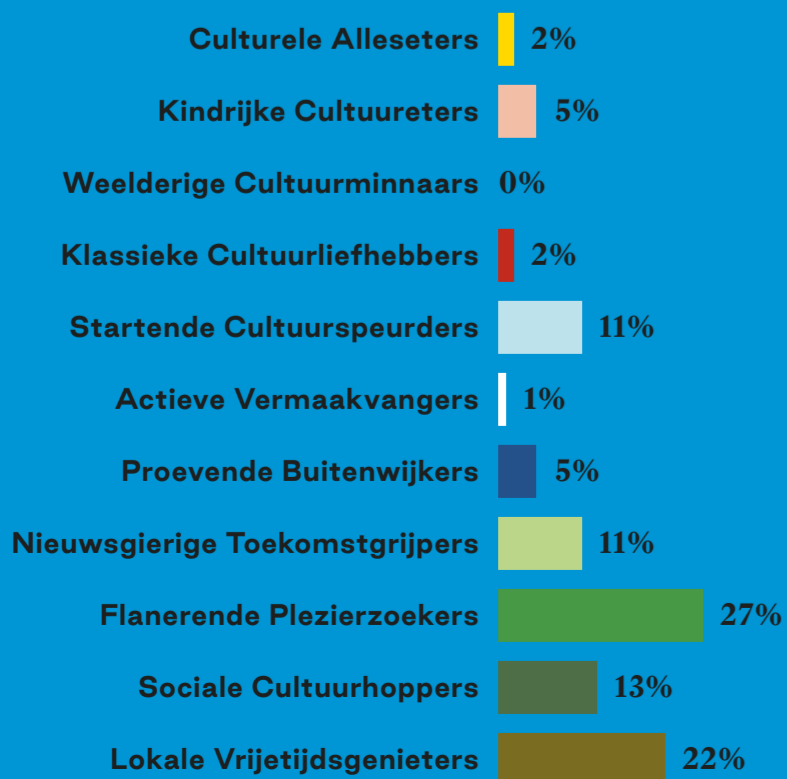
17%

gaat maandelijks uit

48%

BRON: WIJKPROFIEL ROTTERDAM 2018/2020

Culturele doelgroepen

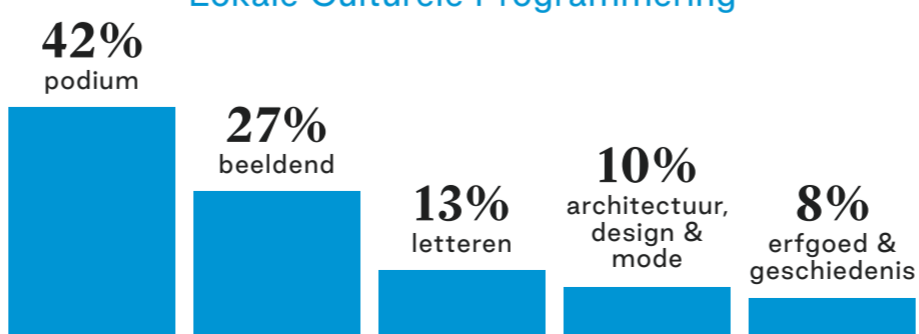

BRON: CULTURELE DOELGROEPENMODEL, ROTTERDAM FESTIVALS 2023

Discipline

Lokale Culturele Programmering

Bewonersbehoefte

